

Sygn. akt III PK 94/14

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska

w sprawie z powództwa K. G.
przeciwko "T." Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
o ustalenie istnienia stosunku pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 9 grudnia 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 20 marca 2014 r., sygn. akt IV Pa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. odstępuje od obciążenia ubezpieczonej kosztami postępowania kasacyjnego,**
- 3. przyznaje E. C. Kancelaria Radcy Prawnego w K., ul. Z. (...) od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) powiększoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 20 marca 2014 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił apelację powódki K. G. od wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 31 października 2013 r., oddalającego jej powództwo przeciwko T. Sp. z o.o. w W. o ustalenie istnienia stosunku pracy. W ocenie Sądów, strony, które zawarły kolejną umowę zlecenia, były świadome konsekwencji tego rodzaju umowy, a zważywszy na charakter pracy

świadczonej przez powódkę (brak bezwzględnego obowiązku osobistego świadczenia pracy, brak podporządkowania w wykonywaniu pracy i forma wynagrodzenia) nie było podstaw do ustalenia, że stosunek prawny łączący strony był stosunkiem pracy.

Skarga kasacyjna powódki, obejmująca wyrok Sądu drugiej instancji w całości, z wnioskiem o jego uchylenie i orzeczenie co do istoty sprawy przez uwzględnienie powództwa albo uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, została oparta na podstawie naruszenia prawa materialnego – art. 22 § 1 i § 1¹ k.p. w związku z art. 65 § 2 k.c. oraz art. 300 k.p. W uzasadnieniu podstawy skargi powódka oceniła jako błędne przyjęcie, że nie świadczyła pracy podporządkowanej, gdyż w rzeczywistości wykonywała pracę pod kierownictwem pozwanej, której polecenia wykonywała. Pozwana także kontrolowała wykonywanie swych instrukcji oraz czas i miejsce świadczenia pracy (prowadzenie kolektury w godzinach od 10.00 do 17.30). Również wysokość wynagrodzenia nie była uzależniona tylko od osiąganych przychodów (prowizja) lecz uzupełniana przez pozwaną do kwoty minimalnego wynagrodzenia. Za nieprawidłowe uznała także stwierdzenie braku obowiązku osobistego świadczenia pracy, gdyż konieczność zapewnienia ciągłości funkcjonowania kolektury wymagała organizowania zastępstwa kolektora w okresie jego usprawiedliwionej nieobecności.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazała, że skarga jest „słuszna i konieczna”, gdyż Sąd Okręgowy naruszył w sposób istotny art. 22 k.p. we wskazanym wyżej zakresie. Dodała, że „w niniejszej sprawie należy uznać, że powódka wykonywała swoje obowiązki w oparciu o umowę o pracę, co czyni skargę uzasadnioną”. Jednocześnie wskazała na potrzebę wykładni art. 22 k.p. w budzącym poważne wątpliwości oraz rozbieżności w orzecznictwie sądów zakresie dotyczącym tego, „czy pozostawienie pracownikowi ograniczonej swobody w kształtowaniu czasu pracy w ciągu dnia roboczego wyklucza możliwość uznania, iż praca ta ma charakter podporządkowany kierownictwu pracodawcy oraz czy organizacja zastępstwa osoby trzeciej zatrudnianej na podstawie odrębnej umowy z pracodawcą na czas usprawiedliwionej nieobecności wyklucza przyjęcie, iż pomiędzy stronami istniał stosunek pracy z uwagi na brak obowiązku osobistego

świadczenia pracy”. Wskazała także, że zarówno judykatura, jak i doktryna, nie wypowiadały się na temat tego, czy wynagrodzenie prowizyjne uzależnione od obrotów realizowanych przez pracownika może być uznane za wynagrodzenie ze stosunku pracy, zwłaszcza w sytuacji, gdy część tego wynagrodzenia jest od obrotu niezależna.

W odpowiedzi na skargę pozwany wniosł o jej odrzucenie albo oddalenie oraz o zasądzenie od powódki zwrotu kosztów procesu.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, jeżeli istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, jeżeli zachodzi nieważność postępowania lub jeżeli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przyczyna kasacyjna ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. została wypełniona przez skarżącą wskazaniem na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. W jednolitym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że problem przedstawiony jako istotne zagadnienie prawne nie może sprowadzać się do zwykłej wykładni i stosowania prawa ani – oczywiście – sprowadzać się do wątpliwości skarżącego odnośnie do prawidłowości rozstrzygnięcia jego indywidualnej sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2009 r., III UK 90/08 i III UK 91/08, niepubl. oraz z dnia 8 września 2008 r., III UK 52/08 i III UK 55/08, niepubl.). Przede wszystkim jednak istotne zagadnienie prawne powinno bezpośrednio wynikać z ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia (por. np. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2002 r., III CZP 76/01, niepubl. i postanowienia z dnia 9 lipca 2009 r., II PZP 3/09, niepubl., z dnia 9 kwietnia 2008 r., II PZP 5/08, OSNP 2009 nr 15-16, poz. 203, z dnia 17 stycznia 2003 r., III CZP 82/02, niepubl. oraz z dnia 4 kwietnia 2013 r., III UK 98/12, niepubl., z dnia 3 marca 2011 r., III UK 161/10, niepubl.).

Mające być przyczyną kasacyjną zagadnienie prawne, sformułowane na tle wykładni art. 22 k.p., któremu zresztą nie nadano wymaganej w judykaturze formy

zbliżonej choćby do sposobu obowiązującego przy przedstawieniu zagadnienia prawnego przez sąd drugiej instancji na podstawie art. 390 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, niepubl.), sprowadzające się do odpowiedzi na szczegółowe pytania, nie zostało postawione na tle dokonanych ustaleń i wykracza tym samym poza przedmiot zaskarżenia (art. 398³ § 3 oraz art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Niezbędna jest także uwaga, że jednocześnie powołanie się na istotne zagadnienie prawne i oczywistą zasadność skargi nie wspiera wniosku o przyjęcie jej rozpoznania jako opartego na wykluczających się przesłankach.

Uwzględniając to, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), odstępując od obciążenia powódki kosztami postępowania kasacyjnego na podstawie art. 102 k.p.c. Zwrot kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce wynika z § 15 ust. 1 w związku z § 11 ust. 1 pkt 1 i 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490).